

In ta priprosta filozofija, priprosta pa praktična, praktična pa vznesena, je skoro 2000 let zadostovala štiristomilijonskemu narodu, ki je mirno deloval za svojo kulturo, počasi in marljivo, vedno nazaj se oziraje, dočim je za njegovimi mejami in daleč tam na zapadu žvenketalo smrtno orožje, podirali se prestoli in razpadale države, pri vsem tem se pa sestavljali nespametni in nezmisljeni, zato ker za življenje neveljavni, filozofski sistemi, samo za igračo in zabavo nekoliko duševnih sladostrastnikov.

Konfucij je hotel mirno in harmonično življenje države kakor posameznika. Njegovi nauki so se obnesli, in zato se lahko marsikaj naučimo od njega, in najsi je Kitajec, tudi mi, ki že skoro ničesar ne moremo pustiti na miru in na pravem mestu. Končujem z besedami Brandtovimi:¹⁾

»Naj se očita konfucianizmu, kar se hoče, tega se mu ne da odrekati, da je to bil njegov vpliv, ki je Kitajsko ohranil mnogih pojavov, katerih se zapadna, hitreje napredujoča kultura ni mogla ubraniti. Pojavi, kakor inkvizicija in anarhizem in proslavljanje teh žalostnih pojavov v širših slojih prebivalstva, so na Kitajskem neznan, in četudi dejanski uspehi niso vedno odgovarjali teoriji, česar pa dosedaj sploh še nikjer ni bilo, je konfucijska smer kitajske filozofije vendar razumela svojo nalogo in jo je tudi izvrševala. Sodelovala je pri reševanju vprašanj vsakdanjega življenja ter tako postala svojina vsega ljudstva in ne samo posameznih duševnih velikanov. Spričo pesimizma in cinizma, ki se ščeperi v sodobni evropski filozofiji in vpliva na življenje tako otrovno in pogubno, bi nam bilo priporočati, da bi se nekoliko več pečali s priprosto modrostjo starih Kitajcev, kajti to bi na nas učinkovalo gotovo le pomirjujoče in blagodejno.«

(Dalje prih.)

¹⁾ M. v. Brandt, Die chinesische Philosophie und der Staats-Confucianismus. Stuttgart 1898. str. 96.—97.

Vihra vije . . .

Vihra vije nad menoj,
in šibi se vitko drevje,
poka, prasketa vejevje,
in vrše vrhovi hoj.

Naj buči, vihrá vihar!
Ah, tu v prsih hujši moji
so pekočih strasti boji,
ki ne vtihnejo nikdar.

C. G.